

**Het
mysterie
van
St. Eustache**

cliek

HAVANK

Over het boek

Een oude burcht in het noorden van Frankrijk vormt de geheimzinnige achtergrond van dit verhaal. De bewoners van de burcht die van de aanwezigheid van een spook op een nabijgelegen ruïne op de hoogte blijken te zijn, bezorgen inspecteur Silvère van de Franse geheime dienst heel wat slapeloze nachten. Naar zijn mening zouden ze hem meer inlichtingen kunnen verstrekken en hij vraagt zich af wat de reden kan zijn van het feit dat ze zo zwijgzaam zijn. Toch zal hij het mysterie van de ruïne oplossen en het huwelijk van een van de vrienden die hij bij deze geschiedenis maakt, doet hem beseffen dat de vrijgezellenstaat hem niet langer kan bekoren.

Over de auteur

Henricus Fredericus (Hans) van der Kallen had al vroeg de ambitie schrijver te worden. In 1935 werd zijn droom bewaarheid toen hij bij uitgeverij AW Bruna & Zn. de succesauteur Ivans opvolgde. Van der Kallen nam hierbij het pseudoniem Havank (H van K) aan. Hij zou voor Bruna dertig zeer populaire misdaadromans schrijven, meestal met als hoofdpersoon Charles C.M. Carlier, alias de Schaduw. De detectives van Havank zijn verschenen in de bekende Zwarte Beertjes-reeks en uitgegeven met boekomslagen getekend door Dick Bruna. In totaal zijn er meer dan tien miljoen exemplaren van zijn boeken verkocht, van zes boeken werd een hoorspelbewerking gemaakt. Op 22 juni 1964 overleed Havank.

Van dezelfde auteur

Het raadsel van de drie gestalten
Het spookslot aan de Loire
Het probleem van de twee hulzen
Er klopt iets niet
Hoofden op hol
Polka mazurka
Vier vreemde vrienden
De Schaduw grijpt in
De Cycloop
De Schaduw contra de drie dartele doodgravers
De Schaduw is terug
Lijk halfstok
In memoriam de Schaduw
De versierde bedstee
"Schaduw ... waarom?"
De man uit de verte
De N.V. Meteor
De weduwe in de wilgen
Deurwaardersdelirium
Het geheim van de zevende sleutel
De verkavelde bruidegom
De zwarte Pontifex
Havank-omnibus
Circus Mikkenie
Spaanse pepers
Dodemans dollars
De Schaduw & Co
Vier Schaduwen en één Spook
Caviaar en cocaïne

Colofon

Omslag: Dick Bruna

Druk: Van Boekhoven-Bosch nv, Utrecht

1973 A.W. Bruna & Zoon Utrecht/Antwerpen

ISBN 90 229 0227 7

ISBN e-book 978 90 449 6102 7

De spanningsnieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe spannende boeken van A.W. Bruna Uitgevers, dé thrilleruitgever van Nederland?

Geef u zich dan op voor onze spanningsnieuwsbrief via onze website www.awbruna.nl

Havank

Het mysterie van
St. Eustache

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

Hoofdstuk 1

Samuel Goldstream, eigenaar en bewoner van het oude riddergoed “St. Eustache”, beklom moeizaam en hijgend de eindeloze wenteltrap, die naar het plateau van de noordelijke toren van de trotse, grijze burcht voerde. Telkens, als de treden in een bordes overgingen, bleef hij even staan om op adem te komen, waarna hij met nieuwe moed de langdurige en vermoeiende klimpartij hervatte. Eindelijk bereikte hij het doel van zijn tocht, wierp de massieve, met ijzer beslagen deur open en betrad het ruime plateau. Langs de hoge, gekantelde borstwering stonden enige brede houten tuinstoelen. Hij liet zich in één daarvan neervallen, en wiste zich met een zijden zakdoek het gelaat en de kale schedel af, haalde vervolgens zijn sigarenkoker te voorschijn, koos zich met zorg en overleg een sigaar, en stak er de brand in. Een ogenblik later stond hij op en wandelde het plateau rond, telkens stilstaand om van het wijde uitzicht over het golvende heuvelland van Frans Vlaanderen te genieten. Heel in de verte, wazig, in de lichte en ijle nevel van de prachtige herfstmorgen, lag het kleine stadje met zijn fijne gotische torens.

Samuel keerde zich om en liep naar de westelijke zijde, waar hij zich opnieuw over de borstwering boog. Beneden hem lag het uitgestrekte park dat, van zijn hoge standplaats gezien, een woud leek met lichte open plekken, waar vijvers of keurig geschoren gazons met weelderige bloemperken waren aangelegd. Buiten de hoge ommuring van het park strekten zich mijlen ver de grote bossen uit, die aan drie zijden het eigenlijke riddergoed omgaven. Een brede oprijlaan, met aan weerskanten verscheidene rijen bomen, voerde van de grote heirbaan naar de ophaalbrug voor de zware, door twee torens geflankeerde slotpoort. Zijn blik gleed langs de forse contouren van het oude, hechte bouwwerk. Het wàs mooi, vond hij! Vijftien jaar woonde hij er nu al, en ter ere daarvan zou hij een feest geven, zoals de oude burcht er in al de eeuwen van zijn bestaan geen tweede had aanschouwd. Vijftien jaar geleden had hij het kasteel en de omliggende landgoederen van de laatste afstammeling der graven van St. Eustache gekocht. De graaf, die heel jong weduwnaar geworden was, had het riddergoed waarop reeds een zware hypotheek rustte, nog zwaarder belast. Het was het onderpand geweest, waarop Samuel gaarne geld gegeven had.

Op zekere dag had men de graaf doodgeschoten gevonden in de wijde

bossen rond de burcht. Moord? Zelfmoord? Het mysterie was nimmer opgelost. Er was een afgeschoten revolver aangetroffen op enige passen afstand van het lijk, maar er waren omstandigheden geweest...

Samuel stond eensklaps op, en gaf zijn gedachten een andere richting. Wat hem betreft, het was hem wel voor de wind gegaan. Toen de oude Josuah Goldstream indertijd de ogen sloot had hij Samuel een klein vermogen, en een zeer winstgevend zaakje in gestolen goederen nagelaten. Samuel had de zaak in het groot voortgezet, en een organisatie geschapen, die haar vertakkingen had in Londen, Berlijn, Amsterdam, zelfs in Zuid-Amerika. Hij stak zijn sigaar die uitgegaan was opnieuw aan, haalde een verkreukeld stuk papier uit zijn zak, vouwde het open en streek het op zijn knie glad. Het was een lange lijst namen van personen, die hij op het feest van de komende week wilde uitnodigen. Er waren klinkende titels onder, doch men zou ze tevergeefs zoeken in de Almanach de Gotha. Baron de Lamadou. Het klonk beter dan "Gladde Jimmy" en minder luguber dan "De Würger", doch beide waren benamingen uit de Parijse onderwereld voor de zich noemende Baron de Lamadou, wiens eigenlijke naam Sylvestre La Blanche luidde. Sedert Samuel, zoals hij het noemde, zich "uit zaken terugtrok", had hij Jimmy weinig of niet meer gezien; maar hij wist, dat deze hem haatte als geen ander, niettemin: hij moest een uitnodiging hebben. Samuel grinnikte van genoeg. Zijn korte dikke vingertje gleed verder langs de lijst: hoofdinspecteur Silvére. Hij knikte zeer nadrukkelijk en goedkeurend. Hij sprak over Silvére altijd als "mijn vriend de hoofdinspecteur". Ja, ja, die Silvére was een gladde jongen, ondanks al zijn malligheid. Hij herinnerde zich de kennismaking als de dag van gisteren. Silvére was toen een jongmens van even twintig, slungelig, te snel gegroeid, en met een vrij onnozel uiterlijk. Ja, ook hij moest een uitnodiging hebben. Een gladde jongen, die Silvére. Menige oude kennis van Samuel had het tot zijn schade ondervonden. Met Silvére viel niet te spotten. Samuel knikte tevreden. Hij had hem ondanks zijn schijnbare onbenulligheid direct in de gaten gehad, en hem een snelle promotie voorspeld. Het was hem dan ook een grote voldoening geweest, toen hij in de "Dernière Heure" Silvére's benoeming tot hoofdinspecteur gelezen had.

Eensklaps werd zijn gedachtengang onderbroken. Er kwam een nijldige, stekende uitdrukking in zijn kleine, slimme oogjes. Hij tuurde scherp naar een open plek in de bossen, waar een oud vervallen gebouw

stond, dat algemeen als de “ruïne” werd aangeduid. Enige tijd geleden was er een gedeelte van het oude bouwwerk ingestort, en sedert had Samuel ten strengste verboden het terrein rond de ruïne te betreden.

Het kon verbeelding van hem zijn, maar hij meende, dat hij er iemand had zien binnengaan. De afstand was echter te groot om duidelijk te kunnen onderscheiden. Hij vloekte, nijdig als altijd, wanneer zijn bevelen niet stipt werden nagekomen, maar tevens om zijn ergernis te verbergen, dat het hem even een onbestemd gevoel van angst had gegeven, in verband met verhalen over de ruïne. Hij tuurde nogmaals, lang en scherp, maar zag niets meer. In de verte klonk het doordringende geluid van een claxon. Samuel stopte de lijst weer in zijn zak, en liep snel naar de andere zijde van het plateau. Het zou Josuah wel zijn, dacht hij. Beneden, onder het dichte loverdak, klonk het scherpe geluid van autowielen op grint. De wagen reed over de brug, de kettingen rammelden, de remmen knarsten, en Josuah keek naar boven, toen hij zijn vader luid hoorde roepen. Hij maakte een verveeld gebaar, alsof hij zeggen wilde: “Ja, ja, ik kom wel!”

Samuel haalde de schouders op en ging weer zitten. Josuah, overwoog hij, was altijd een vreemde eend in de bijt geweest. Stil en gesloten. Je wist eigenlijk nooit wat er in hem omging. In zijn hart mocht hij de jongen, die al vroeg zijn eigen weg gegaan was, graag. De dag, waarop Josuah aan de Sorbonne doctoreerde, was een hoogtepunt geweest in het leven van Samuel. Ja, ja, al betekende hij dan ook niet veel voor de huiselijke conversatie, je beleefde tenminste op je oude dag plezier aan de jongen. Heel wat meer dan aan Abel, de jongste zoon, die ieder ogenblik in Parijs zat, hopen geld stuk sloeg, en dan terugkwam met een humeur om er de hel mee te vergiftigen, zoals Samuel het schilderachtig uitdrukte.

‘Goede morgen, vader’, groette Josuah, het plateau betredend. ‘Morgen! Waar ben jij al zo vroeg op af geweest?’

‘Naar Arras. De Curé had er het een en ander te doen, en ik had aangeboden hem er even te brengen.’

‘En?’ vroeg Samuel na een korte pauze. ‘Had de Curé nog nieuws?’

‘Nee’, antwoordde Josuah stroef.

Iets in zijn toon trof Samuel. Hij keek hem opmerkzaam aan, en vervolgde dan, plotseling van onderwerp veranderend. ‘Zeg, Josuah, dat gedonder met die oude ruïne moet nu maar eens uit zijn. Ik wil niet hebben, dat er iemand in de buurt komt, er moet een stevig hek

omheen gezet worden met een bord “Verboden Toegang”; en voor mijn part kun je erbij zetten, dat ik wie het toch waagt zich daar te vertonen, de benen stuk zal slaan. Vanmorgen scharrelde er ook weer de een of ander rond.’

Josuah antwoordde niet dadelijk. Er kwam een vreemde uitdrukking in zijn ogen, en er klonk enige bezorgdheid in zijn stem, toen hij vroeg: ‘Weet u zeker, dat u zich niet vergist, vader?’

‘Wat bedoel je?’ vroeg Samuel wiens achterdocht eensklaps opgewekt werd, scherp.

‘Ik bedoel’, antwoordde Josuah wrevelig, ‘of u zich niet vergist, of u zeker weet, dat u iemand de oude ruïne hebt zien binnengaan?’

‘Nou, zo zeker ook weer niet, dat ik er een eed op zou durven doen’, verklaarde Samuel, die in zijn leven valse eden bij dozijnen gezworen had, braaf.

‘O’, antwoordde Josuah stroef. Hij stond in tweestrijd en vroeg zich af, of hij zijn vader in kennis zou stellen van hetgeen de Curé hem, tijdens de rit naar Arras, omtrent de ruïne had verteld. Hoe eerder zijn vader het wist hoe beter, besloot hij eensklaps, en nodigde hem uit een ogenblik in de bibliotheek te willen komen.

‘Wat is er aan de hand?’ informeerde Samuel zeer verbaasd.

‘U vroeg zoëven of de Curé nieuws had. Welnu, hij had inderdaad nieuws, maar laten we naar de bibliotheek gaan, daar kunnen we rustiger praten dan hier’. Samuel stond op, mompelde iets binnensmonds, maar voldeed niettemin aan het verzoek van zijn zoon. Zij verlieten de toren, en begaven zich naar de bibliotheek.

Deze bevond zich op de eerste verdieping, juist boven de eetzaal. Het was een lang, en naar verhouding smal vertrek, dat zich over meer dan de helft van de zuidelijke vleugel uitstreckte. Drie hoge glazen deuren verleenden toegang tot een balkon, dat aan de ene zijde tot de zuidelijke toren, aan de andere tot een, in de stijl der Lodewijken uitgebouwd, trappenhuis doorliep. Zij gingen de zaal door, en zetten zich in de beide fauteuils voor de haard. Samuel bood Josuah een sigaar en wachtte. ‘U weet, vader’, begon hij eindelijk, ‘dat er onder de bevolking hier in de omgeving talloze spookgeschiedenissen en legenden omtrent de oude burcht in omloop zijn. Verhalen, waarvan de oorsprong niet meer is na te gaan, die van geslacht op geslacht worden overgeleverd, en op lange winteravonden met veel smaak en veel griezelige bijzonderheden verteld worden.’

Samuel knikte.

‘Welnu’, vervolgde Josuah. ‘In al die verhalen speelt de oude ruïne, waaraan een zeer dramatische geschiedenis verbonden is, een rol. Maar voor zover de Curé heeft kunnen nagaan, had nog nooit iemand van de tegenwoordige landelijke bevolking het spook, of hoe men het verschijnsel noemen wil, gezien’.

‘Allicht niet’, meesmulde Samuel, die het vreemd vond, dat twee ernstige, en ontwikkelde mannen zoveel belang stelden in de dwaze verhalen van ongeletterde boeren.

‘De Curé vertelde mij’, vervolgde Josuah, ‘dat de oude Jean Patol hem gisteren, zondag, in de pastorie was komen bezoeken. Hij is één van de oudste dorpsbewoners, en verschillende van de door de Curé verzamelde verhalen zijn van hem afkomstig.’

Josuah wachtte even, om zijn sigaar die uitgegaan was opnieuw aan te steken.

‘En wat vertelde hij?’ vroeg Samuel, nieuwsgierig geworden.

‘Hij was vrijdag’, zo vertelde hij de Curé, ‘naar de markt geweest in de stad, en had daarna in verband met een pachtaangelegenheid een langdurig onderhoud met de notaris gehad. Zodoende was het vrij laat geworden. De duisternis was dan ook reeds lang ingevallen, toen hij het kantoor van de notaris verliet en naar huis terugreed. Hij had daarom de belangrijk kortere weg door de bossen genomen, en was het zandpad, dat langs de oude ruïne voert, ingeslagen. Het was een rustige, heldere herfstavond. In de dichte bossen was het doodstil, en buiten het gekraak van de tilbury, en het gedempte stampen der paardenhoeven op het zand, had hij geen ander geluid gehoord, dan van tijd tot tijd de eenzame roep van een late vogel, en het geritsel der dorre bladeren, wanneer een haas of konijn bij de nadering van het wagentje in het kreupelhout wegluchtte. Hij had een drukke dag achter de rug en was moe. Het paard kende de weg en stapte rustig voort. Eerst had hij nog wat over de gedane zaken zitten nadenken; maar langzamerhand was hij onder de invloed der avondlijke stilte, en het rhythmisch stampen der paardenhoeven ingedommeld en had geslapen tot hij, even voor het punt waar het bospad in de open plek rond de ruïne overgaat, eensklaps wakker schrok doordat het paard met een ruk was blijven staan. Tot zijn verbazing zag hij, dat het dier over al zijn leden trilde en zenuwachtig, met wijd opengesplakte neusgaten, stond te snuiven, alsof het ergens dodelijk van geschrokken was. Reeds wilde

hij uit het wagentje stappen om te trachten het paard te kalmeren, en te zien waarvan het eigenlijk geschrokken was, toen hij eensklaps aan de overzijde van de open plek, die door het maanlicht flauw en spookachtig verlicht werd, tegen de donkere achtergrond van het bos, de vage omtrekken van een roerloze gedaante meende te bespeuren. Hij tuurde scherper en scherper, en langzaam maakte een ontzettende angst zich van hem meester.

Het pad was te smal om het wagentje te kunnen keren, en bovendien was er met het sidderende, snuivende paard, dat langzaam achteruitdrong, niets te beginnen. Naarmate zijn ogen aan het duister onder de bomen begonnen te wennen, kon hij de gestalte die tot dusverre onbeweeglijk was blijven staan, duidelijker onderscheiden. Een huivering overviel hem, zijn tanden klapperden. De gestalte maakte zich langzaam en geluidloos van de donkere achtergrond los en toefde een ogenblik in het flauwe maanlicht. Hij zag een lange, smalle gedaante geheel in het zwart gehuld, waartegen het magere, doodsbleke gelaat scherp afstak, en welhaast doorzichtig leek. Grote, holle ogen staarden hem star, dreigend en lichtloos aan. Het paard hinnikte van angst, en drong verder en verder achteruit. Het schrille geluid, dat luguber klonk in het duister, en honderdvoudig door de echo der bossen werd weerkaatst, deed hem al zijn zelfbeheersing verliezen. Hij wilde uit de wagen springen en vluchten. Doch eensklaps, als bij toverslag was de gestalte, zonder enig gerucht te maken, in het donker tussen de stammen verdwenen. Patol had de teugels gegrepen, en wilde er de zweep over leggen, maar het was niet meer nodig. Het paard steigerde, en rende dan of de duivel het op de hielen zat weg. Slechts met inspanning van al zijn krachten had Patol het wagentje voor omslaan weten te behoeden. Nauwelijks waren ze de plek waar zoëven de gedaante geweest was, voorbij gevlogen, of een afschuwelijke, door merg en been gaande, gillende lach had achter hen opgeklonken, en was langzaam weggestorven'.

Josuah zweeg, en staaide naar buiten.

Samuel, die ondanks al zijn branie, uiterlijke drukte en onverschilligheid, evenals de meeste lieden van zijn slag zeer bijgelovig was, al zorgde hij er wel voor dit zelden of nooit te laten merken, trommelde nerveus op de leuning van zijn stoel.

Josuah keek op. 'Ik denk, dat ik maar eens ter plaatse een onderzoek ga instellen', zei hij langzaam.

Samuel fronste zijn wenkbrauwen, hij stond in tweestrijd. Zo hij het hem afried, of eenvoudig verbood, zou het lijken, of hij iets van al die geheimzinnigheid geloofde; en al had het suggestieve verhaal van Josuah hem een flinke knauw gegeven, daarom behoefde de jongen het nog niet te weten. Van de andere kant, overwoog hij, kon het wel een stroper zijn, die gebruikmakend van de lichtgelovigheid der boerenbevolking, zich in de oude ruïne geïnstalleerd had.

‘Dat is natuurlijk een mogelijkheid,’ antwoordde Josuah, toen zijn vader hem die laatste overweging had medegedeeld, en even later vervolgde hij: ‘Ik zal eerst maar eens bij de boswachter aanlopen.’

‘Ja,’ beaamde Samuel, ‘dat lijkt mij de juiste oplossing. En dan zal het wel blijken, dat het niets bovennatuurlijks is. Denk je ook niet, Josuah?’ voegde hij eraan toe. Innerlijk hoopte hij, dat het antwoord van Josuah zijn vage onrust en het ondefiniëerbare gevoel van angst weg zou nemen. Maar het antwoord was geheel anders dan hij verwacht had.

‘Ik zou een paar flinke waakhonden aanschaffen, vader, als ik u was.’ Merkwaardigerwijze stelde het hem in zekere zin gerust.

‘O,’ antwoordde hij, ‘waait de wind uit die hoek!’ Zijn oude moeder kwam weer boven; voor wezens van vlees en bloed kende hij geen vrees. Die waren al gauw bereid naar rede te luisteren, ten minste... als de redenaar zijn argumenten met een revolver onderstreepte. Grinnikend deelde hij Josuah die zienswijze mede, maar deze haalde even de schouders op; zijn gezicht stond ernstig.

‘Verdomd,’ vloekte Samuel binnensmonds. Als je ooit uit die jongen wijs werd. Dacht hij werkelijk, dat het toch iets anders, iets bovennatuurlijks was? Samuels opgewektheid ebde weer weg. Josuah stond op. ‘Ik ga maar meteen naar de boswachter,’ zei hij. ‘Ik ben wel voor het diner terug, goede middag vader.’ Hij liep het lange, smalle vertrek door, en liet de deur achter zich open. Samuel bleef onwillekeurig nog even talmen, en luisterde naar de langzaam wegstervende schreden. Enkele ogenblikken later hoorde hij de auto over de brug rijden. ‘Naar de hel, met die onzin,’ gromde hij; maar de angst liet zich niet wegvloeken. Het leven leek eensklaps zo vrolijk niet meer. Inwendig woevend op zich zelf en op Josuah verliet hij de bibliotheek, zich afvragend, waarmee hij zich de tijd tot het diner zou korten. Hij besloot de voorbereidselen voor het feest van de komende week in ogenschouw te gaan nemen, liep de eetzaal door naar het terras, wandelde het park in, en koos de weg, die langs de vijvers leidde.

Halverwege de brede, met dubbele rijen eeuwenoude eiken beplante allée bleef hij een ogenblik staan, toen hij aan de overzijde van de vijver een rank figuurtje van achter de struiken verschijnen zag. Hij wuifde, maar het meisje scheen hem niet te zien. Samuel sloeg het pad langs de vijver in, en liep haar tegemoet. Madeleine, zo luidde haar naam, was een pleegdochter van Samuel Goldstream. Hij had zich, toen zij nauwelijks enkele maanden oud was, haar lot aangetrokken, haar in een kindertehuis onder dak gebracht, en later op het pensioonaat der “Dames du Sacré Cœur” te Ervilliers geplaatst, en kosten noch moeite gespaard om haar een uitmuntende opvoeding te laten geven. Enkele maanden geleden, op haar achttiende verjaardag, had zij het pensioonaat verlaten, en woonde nu als een eigen dochter op het kasteel der Goldstreams. Samuel scheen er een zeker genoegen in te scheppen haar met alle mogelijke weelde te omringen.

Hij was de enige der huisgenoten, die het geheim van haar afkomst kende. Haar geboortebewijs, en andere documenten lagen in de reusachtige brandkast op zijn werkkamer; de overweging echter, of hij haar al dan niet moest inlichten had hij gemakshalve van zich afgeschoven. Tot nu toe had zij het hem nooit met vragen lastig gemaakt. Hij achtte het vroeg genoeg haar in te lichten als zij meerderjarig zou zijn geworden.

‘Middag, kind,’ groette hij hartelijk, terwijl hij haar vaderlijk op de schouder klopte. Zij beantwoordde zijn groet vriendelijk; hoewel het haar altijd een onverklaarbaar gevoel van tegenzin gaf, als hij zijn grove, dikke hand op haar schouder legde. Haar gevoelens tegenover de oude Samuel, die zij van jongs af aan “oom” had genoemd, waren een mengeling van sympathie, en van een intuïtieve afkeer, waarvan zij echter zelf onmogelijk een verklaring zou hebben kunnen geven.

‘Gewandeld?’ vroeg hij belangstellend.

‘Ja,’ antwoordde zij. ‘Ik ben na de lunch met de honden een wandeling door de bossen gaan maken, en...’ Zij brak eensklaps de zin af en wendde zich om.

Op enige afstand klonk het geluid van dravende paardenhoeven, dat snel naderbij kwam. Uit de zijweg, die naar de bossen voerde, naderde de boswachter te paard. Hij groette, en sprong lenig uit het zadel.

‘Goede middag, meneer Goldstream. Dag, juffrouw Madeleine.’ ‘Middag, Dubois’, bromde Samuel.

Madeleine begroette hem hartelijk. ‘Mag ik?’ vroeg zij, terwijl zij reeds één voet in de stijgbeugel had. Zonder het antwoord af te wachten,

zette zich zij zich in het zadel, en bracht het paard in kalme draf. De beide mannen oogden het slanke, lenige figuurtje, dat fier en recht te paard zat, met welgevallen na.

‘Waar is Mr. Josuah?’ vroeg Samuel eensklaps.

‘Hij is met de auto naar het dorp gereden,’ antwoordde Dubois. ‘Ik kwam u verslag uitbrengen over de inspectietocht. We hebben te paard de noordelijke bossen in alle richtingen doorkruist, maar er was niets verdachts te bespeuren.’

‘En de ruïne?’ vroeg Samuel.

‘We hebben alle vertrekken doorzocht, er was geen spoor van enig levend wezen te vinden. U hebt het verhaal van Patol zeker ook al gehoord?’

‘Ja,’ antwoordde Samuel. ‘Dubois, ik wil zo spoedig mogelijk een paar flinke waakhonden hebben, kun je daarvoor zorgen?’ ‘Ik zal er moeite voor doen, maar ’t zal niet zo makkelijk zijn.’ Madeleine, die rond de vijvers gereden was, kwam terug, en sprong lachend uit het zadel. In de verte luidde de bel voor het diner.

‘Gaat u mee, oom?’ vroeg zij.

Zij namen afscheid van de boswachter, die te paard steeg, en wandelden samen naar het kasteel terug. De maaltijd verliep kalm en zonder incidenten. Josuah vertelde Madeleine van de prachtige rit door de herfstbossen. Samuel overlegde met Abel, die hij gevraagd had, de volgende dag voor hem naar Parijs te gaan, om enige bestellingen te doen in verband met het aanstaande feest. Abel, die alle reden had zijn vader gunstig te stemmen, en blij was weer naar Parijs te kunnen gaan, toonde zich gaarne bereid, en besloot onmiddellijk na tafel met de two-seater te vertrekken. Hij kon dan, als hij snel reed, nog voor middernacht te Parijs zijn.

De maaltijd was ten einde. Josuah ging naar de bibliotheek. Madeleine hield Madame Edith gezelschap, terwijl Abel zijn vader naar diens studeerkamer volgde. Hij noteerde wat zijn vader van hem verlangde, en nam meteen de gelegenheid te baat, hem om een extra toelage te verzoeken, waarop Samuel tenslotte mopperend inging.

De major domus was inmiddels komen melden dat de auto was vorgeleden. Samuel vergezelde zijn zoon tot aan de poort en bleef de wagen, die zich snel verwijderde nastaren, tot hij uit het gezicht verdwenen was. Hij sloot de poort, en begaf zich naar zijn werkkamer, die gelijkvloers in de noordelijke vleugel gelegen was, en zette zich aan

het schrijven van een aantal uitnodigingen voor het komende feest. Van tijd tot tijd liep hij naar de bibliotheek, kwasië om Josuah het een of ander te vragen, maar in werkelijkheid omdat het eentonige werkje hem eigenlijk dodelijk verveelde.

Op St. Eustache heerste de stilte van de nacht. Buiten klonk het aanhoudend ruisen van de wind in de bomen, en het knarsen van de windwijzer. Af en toe blafte een hond, of verscheurde de sombere roep van een uil de nachtelijke stilte. Het personeel had zich in de dienstvertrekken teruggetrokken.

De torenklok sloeg middernacht. Samuel borg zijn papieren op, keek even of alle vensters goed gesloten waren, en verliet de kamer, om zich naar de bibliotheek te begeven. Hij nam de kortste weg, over de binnenplaats en door de noordelijke toren. Toen hij de eerste verdieping bereikt had sloeg hij rechts af. Voor hem lag de lange, flauw verlichte gang. Rechts gaven een paar hoge, smalle vensters uitzicht op de binnenplaats. Even voorbij het laatste venster lag de deur van Josuah's kamer, daarnaast was de toegang tot de bibliotheek. Aan de linkerkzijde lagen drie kamers, die elk met één deur op de gang uitkwamen. De eerste kamer naast de toren werd door Madeleine bewoond, terwijl de beide andere, die tot logeerkamers waren ingericht op het ogenblik niet gebruikt werden. Hij liep de lange, halfduistere gang door en ging de bibliotheek binnen.

‘Wat is dat voor een oude tekening?’ vroeg hij, op een kaart die op de tafel lag uitgespreid, wijzend.

‘Dat is een oude plattegrond van het kasteel en de omgeving,’ antwoordde Josuah. ‘Die kaart dateert uit 1683, en werd getekend door de toenmalige huiskapelaan, die tevens met de zielzorg in het dorp, dat toendertijd tot het riddergoed behoorde, belast was. Zoals u ziet is er in de loop der eeuwen heel wat veranderd. Het park bestond toen niet. De buitenste ringmuur is vrijwel geheel verdwenen. Op deze kaart staat een weg aangegeven die van de burcht, langs wat wij nu de ruïne noemen, naar het dorp voerde, en juist achter de pastorie uitkwam. De pastoor beweert, dat hij er herhaaldelijk naar gezocht heeft, maar er geen sporen meer van kan terugvinden. Ik vermoed echter iets anders. Merkwaardiger wijze liggen de drie punten:

burcht – ruïne – pastorie precies in één rechte lijn. Overigens behoort de kaart tot het archief van de pastorie; ik heb ze van de Curé in bruikleen.’

‘Ik zou maar naar bed gaan, die kaart loopt niet weg,’ zei Samuel die zonder enige belangstelling geluisterd had.

‘Ik blijf nog een ogenblik.’

‘Best. Maar ik ga onder zeil. Welterusten.’

‘Welterusten, vader,’ antwoordde Josuah, terwijl hij zich weer over zijn oude documenten boog.

Samuel verliet de bibliotheek, en deed de deur achter zich dicht. Hij wilde links afslaan om zich naar zijn slaapkamer te begeven, die aan de andere zijde van de binnenplaats op dezelfde verdieping lag, toen iets vreemds zijn aandacht trok. De deur van de logeerkamer, recht tegenover de bibliotheek, stond op een kier. Hij had er heel wat onder durven verwedden dat deze, toen hij er zoëven voorbij kwam, nog gesloten was geweest. Hij schrok, en deed een stap achterwaarts. Op hetzelfde ogenblik viel de deur met een korte, droge klik dicht. Samuel balde zijn vuisten, zijn hart bonsde. Het verhaal van de oude Patol stond eensklaps in zijn herinnering. Maar Samuel, hoe bijgelovig ook, was geen lafaard. ‘Die verdoemde onzin.’ vloekte hij. Hij liep op de deur toe, duwde deze open, draaide het licht aan, en keek de kamer rond. Deze was leeg. Hij wilde reeds de kamer weer verlaten, maar op hetzelfde ogenblik klonk in de belendende toren een afschuwelijke gil, een huiveringwekkend, gillend lachen, door de echo der holle gangen tienvoudig weerkaatst. Dodelijk geschrokken deinsde Samuel achteruit. Zijn handen tastten steun zoekend langs de muur. Hij wilde vluchten. Weg van dat lugubere, spottende lachen. Nogmaals galmde de afschuwelijke gil door de toren. Samuel keerde zich om, struikelde over de drempel, zijn handen grepen in de lucht, hij viel achterover, en kwam met een doffe slag op de vloer neer. Zijn hoofd bonsde tegen de stenen, en hij verloor het bewustzijn.

Zo vond Josuah hem, die uit de bibliotheek kwam toesnellen. Hij had het onheilspellend geluid eveneens gehoord, en was een ogenblik als verlamd blijven zitten. Toen had het voor de tweede maal weerklonken. Ziek van angst was hij naar de gang gesneld, waar hij zijn vader gevonden had, die bewusteloos op de grond lag. Hij snelde naar de bibliotheek terug en telefoneerde naar de keuken. Aan het andere einde klonk een zenuwachtige stem: ‘Grote God, meneer, wat is er aan de hand?’

‘Kom zo snel mogelijk naar de bibliotheek,’ beval Josuah, zonder op de vraag in te gaan. ‘En breng cognac of brandewijn mee.’ Hij hing de

hoorn op de haak, greep de karaf met water, en snelde naar de bewusteloze man terug. Hij maakte de knellende boord, en het overhemd los, bevochtigde zijn zakdoek met water, en legde die op het voorhoofd van zijn vader. Snelle schreden naderden. Het was de major domus, die een fles cognac en een glas in de hand hield. Josuah goot enige druppels in de openhangende mond. I.angzaam keerde het bewustzijn terug. Eindelijk opende Samuel de ogen, en keek Josuah aan met een blik, waarin dodelijke schrik te lezen stond. ‘Wat... wat... was dat?’ stamelde hij.

Samen met de major domus geleidde Josuah de hevig ontstelde Samuel naar diens kamer, en bracht hem te bed.

‘Hoe is ’t, vader?’ vroeg hij.

‘Het is alweer over, jongen. Maar, grote God, wat kan dat geweest zijn?’ Met enkele woorden stelde hij Josuah van de juiste toedracht op de hoogte.

‘We zullen morgen wel verder zien, vader,’ antwoordde deze. ‘Kan ik nog iets voor u doen?’

Samuel schudde het hoofd. ‘Ga maar slapen, jongen. Welterusten.’

Nauwelijks had Josuah de kamer verlaten, of Samuel stond op, sloot de deur zorgvuldig, haalde een zware browning uit één der kasten, en legde het wapen onder zijn hoofdkussen. Josuah had zich inmiddels naar zijn eigen kamer begeven. Met de handen op de rug liep hij geruime tijd, ernstig nadenkend het vertrek op en neer. Er lag een grimmige trek op zijn gelaat. Plotseling ging hij naar de deur, stond reeds op het punt die te openen, doch wendde zich met een ruk af.

‘Nee,’ mompelde hij binnensmonds, ‘dat is dwaasheid. Er is geen enkel motief.’

Hij kleepte zich uit, en begaf zich te ruste. Hij lag echter nog urenlang wakker, en toen hij eindelijk in slaap viel, begon het in het oosten reeds te dagen.